

Vinnumálaráðið

Dagfesting: 29. sept. 2026
Mál nr.: 26/23039
Málsviðgjørt: AP
Ummælistíð: n/a
Eftirkannað: n/a

Uppskot til

Løgtingslóg um

havnargjald, brúgvagjald og vørugjald (fylgilóg til FLU 27)

§ 1. Ein kommuna kann krevja gjøld í sambandi við, at skip og bátar koma í havnina, liggja í havnini og við bryggju og í sambandi við, at vøra verður uppskipað ella avskipað.

Stk. 2. Gjaldið kann ikki vera hægri enn kostnaðurin av at veita tænastuna.

§ 2. Skip og bátar hjá Strandfaraskipum Landsins, verjuskip, vaktar- og bjargingarskip og havrannsóknarskip, sum landið eigur, skulu ikki rinda gjøldini nevnd í § 1, stk. 1.

§ 3. Henda løgtingslóg kemur í gildi 1. januar 2027.

Kapittul 1. Almennar viðmerkingar

1.1. Orsakir til uppskotið

Ætlanin er at áseta greiðar heimildir fyri kommunur at krevja havnargjald, brúgvagjald og vørugjald og at áseta reglur um, at skip og bátar hjá Strandfaraskipum Landsins, verjuskip, vaktar- og bjargingarskip og havrannsóknarskip, sum landið eigur, verða undantikin at rinda gjöld, sum eru ásett í lógini. Talan er um havnargjald, brúgvagjald og vørugjald, sum verða kravd, tá ið skip koma í havn ella liggja við bryggju, og tá eitt nú vørur, akfør og ferðafólk verða flutt um havnina.

Strandfaraskip Landsins røkja ferðasambandið millum oyggjarnar og rinda í hesum sambandi havnargjald, brúgvagjald og vørugjald til kommunalar havnir. Strandfaraskip Landsins rinda tó ikki havnargjald í sambandi við sigling á Krambatanga, á Gomlurætt og á Syðradal, tí hesar eru landshavnir.

Í fylgiskjali sæst eitt yvirlit yvir havnargjöld, brúgvagjöld og vørugjöld, sum Strandfaraskip Landsins rinda.

Skip og bátar rinda havnargjald, tá tey koma inn um havnamørkini hjá kommunum. Brúgvagjald verður rindað fyri at brúka ogn hjá kommunum, eitt nú tá skip ella bátar liggja við bryggju, sum kommunan eigur. Gjaldið verður ofta ásett eftir, hvussu leingi farið liggur við bryggju.

Vørugjald verður rindað fyri flutning um bryggjuna í havnini, eitt nú fyri uppskipan og avskipan av vøru, umframt fyri akfør og ferðafólk, tá tey fara umborð ella í land.

Fólka- og farmaflutningur hevur alstóran týdning fyri landið sum heild, og tí verður mett rætt, at Strandfaraskip Landsins ikki skulu rinda havnargjald, brúgvagjald og vørugjald. Strandfaraskip Landsins skulu eins og frammanundan, og eins og onnur skip, rinda fyri aðrar tænastur, sum kommunurnar veita í havnunum, eitt fyri vatn, streym og fyri at taka ímóti burturkasti.

Til apríl 2000 vóru skipa- og vørugjöld ásett í kunngerð við heimild í lov nr. 7/1875 om udfærdigelse af reglementariske Bestemmelser for benyttelse af Havne m.m. Lógin er framvegis galdandi í Føroyum. Lógin gevur landsstýrismanninum heimild til, eftir uppskoti frá havnarstýrinum, at áseta reglur til *overholdelse af Orden og Forebyggelse af Fare ved Benyttelse af Havne, Landingsbroer, Rhede samt Kanaler og lignende Seilløb*.

Í 1999 legði landsstýrið uppskot til løgtingslóg um skipa- og vørugjöld fyri Løgtingið. Mett varð, at lógin frá 1875 ikki var tíðarhóskandi. Uppskotið fall, og kunngerðin, sum ásetti skipa- og vørugjöldini, varð sett úr gildi í kjalarvørrinum á løgtingsviðgerðini. Í 2009 legði landsstýrið aftur eitt uppskot til løgtingslóg um havnargjöld fyri Løgtingið. Lógaruppskotið bleiv tikið aftur nakrar dagar seinni, tí mett varð ikki, at undirtøka var fyri uppskotinum.

Tó at málið áður er viðgjørt verður mett, at rættast er at fáa til vegar greiða heimild til kommunur at krevja gjald fyri tænastur av hesum slag, eins og tað er rættast – vísandi til samfelagsliga týdningin og ábyrgdina hjá Strandfaraskipum Landsins – at Strandfaraskip Landsins ikki rinda havnargjöld, brúgvagjöld og vørugjöld. Sama samfelagsliga týdning og ábyrgd hava verjuskip, vaktar- og bjargingarskip og havrannsóknarskip, sum landið eigur. Hesi

skip vóru undantikin havnargjaldi, brúgvagjaldi og vørugjaldi fram til ár 2000 og hava ikki rindað hesi gjöld síðani. Mett verður rættast, at Strandfaraskip Landsins verða javnsett við hesi skip.

1.2. Galdandi lóggáva

Lov nr. 7/1875 om udfærdigelse af reglementariske Bestemmelser for benyttelse af Havne m.m. er framvegis galdandi í Føroyum.

Fram til ár 2000 vóru skipa- og vørugjöld ásett í kunngerð nr. 112/1995 um skipa- og vørugjöld fyri havnir og bryggjur. Kunngerðin varð tá sett úr gildi, og í dag er eingin løgtingslóg, sum beinleiðis ásetir heimild hjá kommununum at krevja havnargjald, brúgvagjald og vørugjald. Kommunurnar krevja tó bæði havnargjald, brúgvagjald og vørugjald í dag.

Tórshavnar Havn og Strandfaraskip Landsins gjørdi í 2005 eina avtalu, sum ásetir eitt árligt gjald fyri havnargjald og brúgvagjald, har 55% er fyri havnargjald og 45% er fyri brúgvagjald.

Sum dømi um vørugjald kann nevast, at Tórshavnar Havn, sambært avtaluni frá 2005, tekur 19,92 kr. fyri trailerar, last- og vøruvagnar og flutningsamboð, 11,38 kr. fyri persónbilar og 2,85 kr. fyri hvørt ferðafólk, hvørja ferð farið verður umborð, og tá farið verður í land (2026-tøl). Takstirnir verða javnaðir eina ferð um árið við prístalinum hjá Hagstovu Føroya.

Strandfaraskip Landsins hava í dag avtalur um gjöld fyri at brúka kommunalar havnir við Tórshavnar kommunu, Sands kommunu og Viðareiðis- og Hvannasunds kommunu.

Avtalan við Tórshavnar Havn kann sigast upp av báðum pørtum við eitt ára freist. Avtalan við Sands kommunu kann somuleiðis sigast upp av báðum pørtum við eitt ára freist, tó í fyrsta lagi 1. januar 2028. Avtalan við Viðareiðis- og Hvannasunds kommunu kann sigast upp av øðrum partinum við eitt ára freist til tann 1. januar í einum ári.

Spurningurin hevur verið reistur um, hvørt kommunur hava heimild at áleggja gjöld uttan greiða lógarheimild. Hinvegin er ført fram, at rættargrundarlagið hjá kommunum at krevja skipa- og vørugjöld er grundað á, at Løgtingið og dómstólarnir hava viðurkent hendan rætt, og at rætturin at krevja nevndu gjöld kann grundast á rættarsiðvenju.

Ein møguligur rættur hjá kommunum at krevja gjöld er kortini avmarkaður av § 50 í kommunustýrislógini, sum ásetur, at kommunur kunnu bert luttaka í vinnuligum virksemi, um virksemið tænar einum almannagagnligum endamáli og ikki hevur vinning fyri eyga. Eftir galdandi reglum kunnu gjöldini tí ikki vera hægri enn kostnaðurin av at veita tænaðuna. Lógaruppskotið staðfestir hesa rættarstöðu við at áseta, at gjaldið ikki kann vera hægri enn kostnaðurin av at veita tænaðuna.

Sambært § 56 í stýrisskipanarlógini verða viðurskiptini hjá kommununum, undir hesum eisini kommunala sjálvræðið, skipað við løgtingslóg. Við uppskotinum fáa kommunurnar greiða lógarheimild til at krevja havnargjald, brúgvagjald og vørugjald samstundis, sum ásett verður, at skip og bátar hjá Strandfaraskipum Landsins eru undantikin hesum gjöldum.

Sambært lógaruppskotinum verða verjuskip, vaktar- og bjargingarskip og havransóknarskip, sum landið eigur, eisini undantikin frá at rinda gjöldini, sum kommunurnar kunnu krevja. Hesi skip vóru undantikin havnargjaldi, brúgvagjaldi og vørugjaldi fram til ár 2000 og hava ikki rindað hesi gjöld síðani.

1.3. Endamálið við uppskotinum

Lógaruppskotið hefur til endamáls at fáa til vegar greiða heimild hjá kommununum at krevja havnargjald, brúgvagjald og vørugjald.

Endamálið er harumframt at lækka útreiðslurnar hjá Strandfaraskipum Landsins og við tí eisini útreiðslurnar hjá landinum við at undantaka skipini hjá Strandfaraskipum Landsins frá at rinda havnargjald, brúgvagjald og vørugjald. At enda er endamálið at staðfesta, at verjuskip, vaktar- og bjargingarskip og havransóknarskip, sum landið eigur, eisini eru undantikin frá at rinda omanfyrenevndu gjøld.

1.4. Samandráttur av nýskipanini við uppskotinum

Við lógaruppskotinum fáa kommunurnar greiða lógarheimild til at krevja havnargjald, brúgvagjald og vørugjald. Kommunurnar kunnu sostatt krevja gjald fyri, at skip og bátar koma í havn og liggja við bryggju, og í sambandi við flutning av vørum, akførum og ferðafólkum um havnina. Gjældini kunnu tó ikki vera hægri enn kostnaðurin av at veita viðkomandi tænastu.

Samstundis verður ásett, at skip og bátar hjá Strandfaraskipum Landsins, verjuskip, vaktar- og bjargingarskip og havransóknarskip, sum landið eigur, verða undantikin havnargjaldi, brúgvagjaldi og vørugjaldi. Hesi skip skulu sostatt ikki rinda kommununum gjald fyri at koma í havn, fyri at liggja við kommunala bryggju ella at rinda vørugjald í sambandi við flutning av vørum, akførum og ferðafólkum.

Undantakið fevnir bert um tey gjøld, sum eru fevnd av løgtingslógini. Skipini, nevnd omanfyri, skulu framvegis rinda fyri aðrar tænastur, sum kommunur veita í havnunum, eitt nú vatn, streym og at taka ímóti burturkasti.

1.5. Ummæli og ummælissskjal

Stundir hava ikki verið til at senda lógaruppskotið til ummælis.

Kapittul 2. Avleiðingarnar av uppskotinum

2.1. Fíggjarligar avleiðingar fyri land og kommunur

Útreiðslurnar hjá Strandfaraskipum Landsins og við tí hjá landinum verða umleið 7 mió. kr. lægri árliga. Samsvarandi verður mett, at kommunurnar missa umleið 7 mió. kr. í inntøkum árliga av ætlaðu broytingunum.

Samlaðu inntøkurnar av gjøldum fyri onnur skip og bátar, enn tey hjá Strandfaraskip Landsins eru ikki partur av hesi løgtingslóg.

2.2. Umsitingarligar avleiðingar fyri land og kommunur

Lógaruppskotið hefur ikki umsitingarligar avleiðingar fyri land og kommunur.

2.3. Avleiðingar fyri vinnuna

Lógaruppskotið hefur ongar avleiðingar fyri vinnuna.

2.4. Avleiðingar fyri umhvørvið

Lógaruppskotið hefur ikki avleiðingar fyri umhvørvið.

2.5. Avleiðingar fyri serstøk øki í landinum

Lógaruppskotið kann hava avleiðingar fyri tey øki í landinum, har Strandferðslan brúkar havnir og bryggjur og rindar havnargjald, brúgvagjald og vørugjald.

2.6. Avleiðingar fyri ávísar samfelagsbólkar ella felagsskapir

Lógaruppskotið hevur ikki avleiðingar fyri ávísar samfelagsbólkar ella felagsskapir.

2.7. Millumtjóðasáttmálar á økinum

Ongir millumtjóðasáttmálar eru á økinum.

2.8. Tvørgangandi millumtjóðasáttmálar

Hoyvíkssáttmálin javnsetur fyrirkur, feløg og persónar við heimstaði í Íslandi við fyrirkur, feløg og persónar við heimstaði í Føroyum. Lógaruppskotið broytir ikki hesi viðurskifti.

Lógaruppskotið verður mett at vera í samsvari við *Evropeiska mannarættindasáttmálan*, sbr. *anordning nr. 136 af 25. februar 2000 om ikrafttræden for Færøerne af lov om den europæiske menneskerettighedskonvention*, og *Sáttmála Sameindu Tjóða um rættindi hjá einstaklingum, ið bera brek*, sbr. *bekendtgørelse nr. 35 af 15. september 2006 om rettigheder for personer med handicap*.

2.9. Markaforðingar og flytføri

Ongar kendar markaforðingar eru á økinum. Uppskotið verður ikki mett at elva til markaforðingar.

2.10. Revsing, fyrisitingarligar sektir, tvingsilssektir, pantiheimildir ella onnur størri inntriv

Lógaruppskotið hevur ongar ásetingar um revsing, fyrisitingarligar sektir, tvingsilssektir, pantiheimildir ella onnur størri inntriv.

2.11. Skattir og avgjöld

Lógaruppskotið hevur ongar ásetingar um skattir og avgjöld.

2.12. Gjöld

Lógaruppskotið gevur kommununum greiða heimild til at krevja havnargjald, brúgvagjald og vørugjald. Endamálið við gjaldinum er, at kommunurnar kunnu fáa fulnað fyri kostnaðin av at brúka havnir og bryggjur og fyri tær tænastr, sum kommunurnar veita í hesum sambandi. Gjaldið kann tó ikki vera hægri enn kostnaðurin av at veita tænastr.

2.13. Áleggur lógaruppskotið likamligum ella lögfrøðiligum persónum skyldur?

Lógaruppskotið áleggur ikki likamligum ella lögfrøðiligum persónum skyldur.

2.14. Leggur uppskotið heimildir til landsstýrisfólkið, ein stovn undir landsstýrinum ella til kommunur?

Lógaruppskotið gevur kommununum heimild til at krevja havnargjald, brúgvagjald og vørugjald. Gjaldið kann tó ikki vera hægri enn kostnaðurin av at veita tænastr.

2.15. Gevur lógaruppskotið almennum myndugleikum atgongd til privata ogn?

Lógaruppskotið gevur ikki almennum myndugleika atgongd til privata ogn utan rættarúrskurð.

2.16. Heimilar uppskotið viðgerð av persónsupplýsingum?

Lógaruppskotið heimilar ikki viðgerð av persónsupplýsingum.

2.17. Hevur lógaruppskotið aðrar avleiðingar?

Lógaruppskotið verður ikki mett at hava aðrar avleiðingar enn tær, sum eru nevndar omanfyri.

2.18. Talvan: Yvirlit yvir avleiðingarnar av lógaruppskotinum

	Fyri landið ella landsmyndugleikar	Fyri kommunalar myndugleikar	Fyri pláss ella øki í landinum	Fyri ávísar samfelagsbólkar ella felagsskapir	Fyri vinnuna
Fíggarligar ella búskaparligar avleiðingar	Ja	Ja	Nei	Nei	Nei
Umsitingarligar avleiðingar	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei
Umhvørvisligar avleiðingar	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei
Avleiðingar í mun til altjóða avtalur og reglur	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei
Sosialar avleiðingar			Nei	Nei	

Serligar viðmerkingar

Til § 1, stk. 1

Kommunur kunnu krevja havnargjald, brúgvagjald og vørugjald í sambandi við, at skip og bátar koma í havn.

Havnargjald verður rindað, tá skip og bátar koma í havn. Skip rinda havnargjald beinanvegin, tey sigla inn um havnamerkini hjá kommununi, og eru m.a. fyri at brúka tænastr og fyrisingina í havnini, tá tey sigla inn og út.

Brúgvagjald verður rindað, tá skip og bátar liggja við bryggju. Rindað verður fyri hvønn byrjaðan tíma ella tal av samdøgum, sum tey liggja í havnini, á vágini ella á fjørðinum. Ofta er hetta fyri hvørt byrjað samdøgur, sum skipið liggur við bryggju ella við brúgv, líkamikið um tey eru tóm, kjølfest ella fermd við vøru. Brúgvagjald kann bert krevjast fyri tær havnir og bryggjur, sum kommunan sjálv eigur.

Vørugjald verður rindað, tá ið skip og bátar uppskipa ella avskipa vøru. Vørugjald kann bert verða kravt fyri uppskipan og avskipan við bryggju, sum kommunan sjálv eigur.

Lógaruppskotið viðger ikki aðrar tænastr ella vøru, sum kommunan kann veita í havnum, so sum at veita vatn og streym.

Í teimum kommunum, har landið eigur havnirnar (landshavnir), verður onki havnargjald, brúgvagjald og vørugjald goldið.

Til § 1, stk. 2

Gjöldini, sum kommunurnar kunnu krevja, kunnu ikki vera hægri enn kostnaðurin av at veita tænaðstuna. Havnarvirksemið skal hvíla í sær sjálvum. Ásetingin er í samsvari við meginregluna í § 50 í kommunustýrslógini, sum ásetur, at kommunur ikki kunnu hava vinning av virksemi.

Til § 2, stk. 1

Ásett verður, at skip og bátar hjá Strandfaraskipum Landsins, verjuskip, vaktar- og bjargingarskip og havrannsóknarskip, sum landið eigur, ikki skulu rindar havnargjald, brúgvagjald og vørugjald.

Undantakið fevnir bert um hesi gjöld; Strandfaraskip Landsins, verjuskip, vaktar- og bjargingarskip og havrannsóknarskip, sum landið eigur, skulu framvegis rinda fyri aðrar tænaðstur, sum kommunur veita í kommunalum havnunum, eitt nú vatn, streym og at taka ímóti burturkasti.

Til § 3

Áseting um gildiskomu. Ásett verður, at lögtingslógin kemur í gildi 1. januar 2027.

Vinnumálaráðið, 29. september 2026

Jacob Vestergaard
landsstýrismaður

/ Pól E. Egholm

Yvirlit yvir fylgiskjøl:*Fylgiskjal 1:*

Yvirlit yvir havnargjöld, brúgvagjöld og vørugjöld, sum Strandfaraskip Landsins rinda